

01 - rodina paní Šmídové je za války nucena odejít ze Kbela (2:15)

Tak ještě jednou dobrý den děti. Především, že nejsem pamětnice. Tak stará ještě nejsem. Ale to, co vám budu vyprávět, nebo to, na co se mě budete ptát, je vlastně z paměti mého dědečka, babičky a maminky, kteří vlastně žili ve Kbele, který byl vystěhovaný.

Když přišli Němci v roce 1939, tak já přesně nevím, jestli to bylo v roce 1939 na konci nebo někdy na začátku čtyřicátých let, tak ti všichni lidi, co tam žili a postavili si tam svoje domečky, tak je vystěhovali. A byli tam místo nich nasazení takoví němečtí správci, kteří se starali o hospodářství. Třeba vím, že z domu mojí babičky měli nastěhované koně. A teď si představte, že prostě máte rodinu, děti malé, a vy se musíte během pár dní nebo nevím, jak to bylo rychle, vystěhovat. Takže ty lidi sháněli své příbuzné, sháněli nájem, kdo by je vzal do jedné místnosti a takhle tam prostě museli žít.

Moji rodinu vystěhovali někam nahoru do města. Já přesně nevím, ale vy si to určitě někde dohledáte, je to někde kolem hřbitova. Tam bejvala továrna, jmenovalo se to Silvie a dělaly se tam provázky, to jsem se teda taky někde dočetla. A tam byla místnost a ti lidi tam někde žili. Víam, že maminka říkala, že se tam strašně báli, že to tam bylo ponurý, temný, nebylo takové dostatečné osvětlení, jako je dneska všude. Maminka je ročník třicet jedna, takže takhle malé ty děti byly. A potom ti lidi teda sháněli možnost, kde by se mohli nějak ubytovat.

02 - rodina se stěhuje do nového domu v části obce Polsko, v sousedství žijí děvčata Macalovy (2:18)

Ještě teda za ty domy, jim ti Němci, ta německá vláda, dala jakoby nějaké odškodnění, ale nebylo to nějaké horentní. Takže za tyhle ty peníze sháněli ti Kbeláci, kde by si postavili domy. A protože dneska v té oblasti, kde vy jste se byli dívat, vlastně byla pole, tak si tam různě nakoupili ty pozemky a začali si tam vlastně stavět ty domy. A v roce čtyřicet jedna, to vím úplně bezpečně, se tam nastěhovali.

V knížce jedný o Benátkách píšou, že ty domy si postavili bohatší dělníci z toho Kbela, což vlastně pravda není, protože můj děda pocházel z devíti dětí, babičky ze čtyř, tatínek byl ve válce, v první světový, takže to nebyli žádní bohatí dělníci, prostě měli práci v Carbo. Pak se tam, nebyli to všechno jenom Kbeláci, postupně tam byly volné pozemky, tak ti lidi si tam v té čtvrti. A některý domy byly postavený jako daleko dál po válce. Takže tam žili. Ty domy ještě nebyly omítnuté. Byli rádi, že žijí v provizorních podmínkách. A také rodina Macalova si tu postavila ten domeček. Moje maminka a její sestra se kamarádily s těmihle děvčaty Macalovými, s tou Jaruškou a se Zdeničkou. Zdenička byla starší, Jaruška byla ta mladší. Takže si tam tak různě hrály.

Taky si ještě pamatuju, že maminka, když si takhle hrála děvčata, a bavily se, co by dělaly, kdyby byl nálet. A ta Jaruška říkala: „Kdyby mě to mělo zabít, tak já bych chtěla hned.“ A to té mamince potom všechno jakoby vytanulo na mysli.

03 - začátek bombardování Benátek (2:42)

Takže pak už konečně bylo toho 9. května, osvobození, všichni se těšili a měli radost. Víam, že vyprávěli, že děda se svým bratrem čekali na silnici, čekali, že od Prahy přijedou ruský tanky a podobně.

Ale ještě co předcházelo. Protože tady různě přelétávali, i v těch Milovicích bylo to letiště, takže se báli, že, jak ti Němci ustupovali, že může být bombardovaný. Takže můj děda byl takovej jako předvídavej a kde byly sklepy, tak tam dali nějaký výstuže, aby je to tam nezavalilo, a měli tam nějaký provizorní postel a podobně. Takže už se všichni teda těšili a najednou viděli, že letějí letadla. Všichni si mysleli, že jsou to ruský letadla, takže chtěli mávat, a teď si všimli, že z toho něco padá. Jenomže si všichni mysleli, že je to takový stříbro. Protože, když lítala letadla, aby se rušilo radiové spojení, vysílačky a podobně, tak oni to házeli, možná to znáte z vyprávění, já si to sama taky neumím představit, jak to vypadalo. Víam, že babička s dědou vyprávěli, že to byly takový stanioly, aby se to prostě rušilo. Všichni ti lidi a děti si mysleli, že je to tohleto.

Pak někdo začal křičet, že jsou to bomby. Tak všichni letěli do krytu nebo do těch sklepů, někdo stačil. A víam, že maminka vyprávěla, že prostě běžela a ještě byla někde na chodbě a jak ta vlna byla, což od toho domu je třeba sto metrů, kde dopadly ty bomby, možná ještě víc, tak že ta vlna ji prostě smetla, že ani nevědí, jak se tam dostaly, ta síla vzduchu je tam smetla. Babička taky byla nějak v tom krytu nebo v tom sklepě. Děda, ten nedoběhl, ti zůstali někde na zahradě. A neměli doma dceru, sestru mojí maminky, moji tetu.

04 - následky bombardování Benátek (3:59)

Když bylo po všem, prostě už viděli, kam to dopadlo a podobně, hrozně jakoby všude prachu, tak se lidi začali sbíhat a zjistili to neštěstí. Ta babička moje sháněla tu dceru, která byla u těchletěch děvčat Macalových. Tak jenom viděla, jak ulicí běží postava.

Měla prý na sobě zrovna červené šaty, byla celá od krve, protože měla takový polodlouhý vlasy světlý a strašně brečela, křičela, ty vlasy jí úplně stály hrůzou, samy o sobě a tím prachem a vším. Když ta hrůza se stala, tak ta Zdenička ta zemřela hned. Ta mladší Jaruška zemřela na cestě do nemocnice. Ta už taky nedoběhla právě, aby se schovala. Ta moje teta se dostala někam blíž k tomu domu. Takhle se to stalo. Vedle u sousedů, tam byl nějaký pan Tomíček. Ten teda taky přišel o život. Pak jeho syn. Ten byl zraněný tak, že přišel o nohu, zranilo ho to, museli mu ji amputovat. A v kočárku ležel malý kluk. Nějaká střepina se mu dostala do plic. S tím potom žil celý život, ale dožil se nějakého slušného věku.

Potom si tak ještě pamatuju, že když já jsem byla jako třeba tříletá, že když kopali na zahradě záhonky a podobně, tak tam posbírali kousky odštěpků, zkrutky toho železa z těch bomb. Na těchle zahradách právě u těch Tomíčků... víte, jak vypadá kára? Ten vozík, ale takový ten velký, co měl třeba takhle vysoká kola... takže ta kára od těch sousedů

Macalů přiletěla k nám na zahradu a byla zapíchnutá tím držadlem, že ji ani nemohli vypáčit. Nebo jak je pumpa na vodu, protože tam v té době nebyl vodovod, každý dům měl svoji studnu a z té se pumpovala voda, tak právě u těch Macalů, to mi taky vyprávěli, že z té pumpy zbyla jen trubka a ta byla prostě, jak když vystřiháte nůžkama ozubení, takže to bylo takhle celý rozšklebený, jako nějaký tulipán.

Ty domy nijak poškozený nebyly, ty zůstaly tak, jak byly. Asi byly nějaký trhliny, protože i v našem domě si pamatuju, že v chodbě byla trhlina přes celý, tam nebyly kachličky, ale takový to leštěný broušený teraso hladký, a babička vždycky říkala, no, tak to máme po té válce, jako že to puklo takhle.

5 - kdo a proč bombardoval? (2:19)

Potom ještě vím, že všichni si mysleli, že jsou to německý letadla, žili v tom celej život, protože ty letadla byly zamalovaný, měly ty znaky zabílený. Víím, že vždycky měli takový ty rodinný úvahy, kdo to vlastně byl, každé rok se vzpomínalo na to, jak to bylo, proč to bylo. Já jsem byla jako zvědavá, hrozně mě to zajímalo, proto si to tak nějak pamatuju všechno.

Po letech pak vycházely nějaký články, že to pravděpodobně nebyly německý letadla. Ale i nedávno i tady v tom Benátecku vyšel článek, že to byly vlastně ruský letadla, ale ty měly za úkol odstříhnout, protože ti Němci se bránili, snažili se dostat do zajetí k Američanům a ne Rusům, takže prchali a prchali přes Prahu a Mělník a tady všude. Ty ruský letadla měly za úkol je odstříhnout a někde je shromáždit, aby nenapáchali ještě další zla. A víím, že prostě se tak v rodině vždycky říkalo, že asi ty letadla potřebovaly těch náloží zbavit a nevěděly prostě, kam s tím, co s tím, aby s tím někde nepřistály, že asi nechtěli asi bombardovat tu čtvrt, ani Carborundum Benátky tu továrnu. Když se třeba díváte na letecký snímek, tak tam je poměrně velká oblast, nebylo tam to odvodnění, takže oni to asi chtěli hodit tam do toho území. Jenomže navigace... dneska si to všechno řekneme jinak, nebo vidíme to všechno jinak, takže to se prostě všechno zametlo až sem do těch míst a stalo se teda tady takovýhle neštěstí.

6 - vzpomínání na děvčata, jejich hrob a pomník (2:26)

Ta maminka jejich nechala udělat tyhle fotografie a rozdávala to známým, aby ty lidi na ně nezapomněli. Potom ještě měly hrob tady na benáteckým hřbitově. Byl to trojhrob a byly tam přesně tyhle fotografie, které jsou přilepené na pomníku ve Kbele. Když zemřeli i jejich rodiče, tak měli nějaký příbuzný, kteří se o ten hrob starali, musím říct, že jsme tam s tou maminkou tam chodili každé rok, ať byly třeba Vánoce, prostě dávaly jsme tam kytičky a svíčky, a na to výročí toho devátýho. Nezapomněli jsme na ně a taková ti pokračovatelé toho rodu.

Potom asi nikdo nepamatoval na to, že tam jsou oběti té války, ten hrob, když už nebyli žádní příbuzní, neměl kdo platit a nebyl nikdo na městě, aby to nějak vedl v patnosti, aby se ten hrob třeba nějak zachoval, aby to město třeba platilo poplatky i za tenhle hrob. Takže to dali nějaký jiný rodině a moje maminka se to dozvěděla, pak v té době už taky byla sama nemocná, byly tam fotografie na tom hrobě, tak jsem poprosila ty lidi, jestli by to opatrně mohli sundat, že bych je prostě nějak zachovala. To se podařilo.

S mým mužem jsme pak šli nahoru na městský úřad a tam jsme se domluvili, protože v tom Kbele ani ty fotografie na tom pomníčku nebyly, tak jsme je tam nechali přilepit, přilepili jsme je tam, takže to jsou ty původní, co byly na tom jejich hrobečku.